

Рівненський державний гуманітарний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра екології, географії та туризму

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 17. Геоурбаністика

Спеціальність 014 Середня освіта (Географія)
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)»

Освітній ступінь магістр
(бакалавр/магістр)

Факультет Психолого-природничий факультет
(назва інституту, факультету, відділення)

2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «*Геоурбаністика*» для здобувачів освітнього ступеня *магістр* галузі знань *01 Освіта/Педагогіка* спеціальності *014 Середня освіта (Географія)* за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Географія)».

Мова навчання: українська.

Розробники: **Мартинюк В.О.**, кандидат географічних наук, професор кафедри екології, географії та туризму;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології, географії та туризму РДГУ

Протокол № 10 від «27» серпня 2019 року

Завідувач кафедри екології, географії та туризму проф. Лико Д.В.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету

Протокол № 5 від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету (доц. Павелків В.Р.)

© Мартинюк В.О., 2019
© РДГУ, 2019

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4,0	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u>	Вибіркова	
Модулів — 2	Спеціальність <u>014 Середня освіта (Географія)</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів — 4		1-й	1-й
Загальна кількість годин — 120		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 3 самостійної роботи студента — 5	Освітній рівень: другий (магістерський) рівень	18 год.	4 год.
		Практичні	
		22 год.	6 год.
		Лабораторні	
		– год.	– год.
		Самостійна робота	
		80 год.	110 год.
Вид контролю: залік			
Передумови для вивчення дисципліни: вивчення дисциплін відповідно до освітньої програми та структурно-логічної схеми.			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «*Геоурбаністика*» є формування у здобувачів вищої освіти знань про географічне місцезонашування міст, закономірності розвитку і особливості прояву процесів урбанізації в Україні та світі; тенденції розвитку суспільства в сучасному урбанізованому середовищі.,

2.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «*Геоурбаністика*» є:

- 1) З'ясувати історико-географічні, економіко-географічні, містобудівні та інші аспекти розвитку міст у країнах різного типу;
- 2) проаналізувати процеси урбанізації, що набули глобального характеру в сучасному світі, їх розвиток та просторові закономірності;
- 3) виявити сучасні урбаністичні тенденції у світі та Україні; розглянути концепції формування «міст майбутнього» (green-city, smart-city, creative-city, inclusive-city тощо);

- 4) визначити роль та значення міст у міжнародних відносинах, розселенні населення і територіальній організації господарства;
- 5) розкрити вплив глобалізації на урбанізаційні процеси, а також питання конкурентоспроможності міст у сучасному високоурбанізованому світі;
- 6) охарактеризувати основи стратегічного планування соціально-економічного і просторового розвитку міст;
- 7) розкрити значення та зміст географічних підходів до розробки стратегій розвитку міст і систем розселення.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти наступними **компетентностями**:

загальними:

ЗК 02. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 04. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, застосовувати знання на практиці.

фаховими:

ФК 03. Здатність демонструвати загальну структуру географічної науки на основі взаємозв'язку основних учень про будову географічної оболонки Землі, стратегію сталого розвитку, фізико-географічні особливості материків і океанів, про соціально-економічний розвиток України, країн та регіонів світу;

ФК 05. Здатність належно використовувати географічну термінологію, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами.

ФК 07. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному глобалізованому світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації ландшафтних систем, ресурсного потенціалу, населення і господарства України.

Очікувані результати навчання:

ПРН 3. Уміти описувати основні механізми функціонування природних і суспільних географічних систем, окремих її компонентів, класифікувати зв'язки і залежності між компонентами, уміти визначати причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються у просторових системах, абстрактно та аналітично мислити, генерувати ідеї.

ПРН 4. Знати особливості просторових відносин у природі та суспільстві, просторову диференціацію географічного середовища і соціально-економічної діяльності людини, функціональні і просторові зв'язки та взаємозалежності у системі «природа-населення-господарство» на різних територіальних рівнях.

ПРН 6. Знати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат конкретних галузей географії (у тому числі й на іноземній мові), їх теоретичні й емпіричні досягнення в природничій та суспільній географії, порівнювати різні погляди на проблемні географічні питання.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4,0 кредити ECTS.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕОУРБАНІСТИКИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

МІСТО ЯК ФОРМА РОЗСЕЛЕННЯ

Тема 1. Геоурбаністика як наука.

Історія географічного дослідження міст. Зародження географії міст. Дослідження вітчизняних і зарубіжних авторів в області географії міст. Об'єкт, предмет, мета і завдання дисципліни. Місце геоурбаністики в системі наук, її зміст, визначення. Методологічна база геоурбаністики. Міждисциплінарний та інтегруючий характер досліджень і розробок з проблем міст. Історичні етапи розвитку географії міст і геоурбаністики. Сучасні дослідження з геоурбаністики у Франції, США, Англії, Швеції та інших країнах. Українська школа геоурбаністики. Географія і містобудування. Врахування географічної специфіки різних зон і районів при проектуванні міст. Роль геоурбаністики у формуванні гуманістичного середовища міста майбутнього.

Тема 2. Місто як інтегральний об'єкт дослідження.

Поняття «місто» та основні проблеми його визначення. Основні підходи різних наукових дисциплін до вивчення міст. Місто як об'єкт дослідження географії. Філософія міста. Місто як об'єкт дослідження соціології. Архітектура і містобудування. Місто як інтегральний об'єкт дослідження в суспільній географії. Критерії виділення міст. Підходи до виділення міст. Базові характеристики, ознаки й фактори формування міст.

Тема 3. Еволюція міст світу.

Причини виникнення міст. Основні історичні етапи розвитку міст. Міста і географічний поділ праці. Історичні стадії розвитку міст у процесі поглиблення суспільного поділу праці. Міста рабовласницького суспільства. Міста Стародавнього світу. Міста феодального суспільства. Середньовічні міста Європи, Америки, Азії. Перші колоніальні захоплення і виникнення колоніальних міст. Вплив Великих географічних відкриттів на розвиток міст. Міста Європи в епоху Відродження. Містобудівні ідеї Відродження. Міста утопістів. Давньоруське місто. Середньовічні міста Русі (до початку XX ст.). Міста світу в Новий час. Розвиток міст в Європі, Америці, Азії в XIX і XX ст., на початку XXI ст. Особливості містобудування в колоніальних і залежних країнах в XIX-XX ст. Містобудівні ідеї XX ст. на Заході. Особливості та характерні риси розвитку міст і містобудування в Україні в XX ст. Містобудівні пошуки концепції міста майбутнього.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МІСТО ЯК СИСТЕМА

Тема 4. Класифікація міст. Просторові форми розселення.

Типологія і класифікація міст. Класифікаційні ознаки. Класифікація міст за людністю. Типологія міст за господарськими функціями. Типологія міст за ступенем їхньої участі в територіальному поділі праці. Типологія міст за генетичними ознаками. Типологія міст за умовами і перспективам їх розвитку. Типологія міст за якістю життя населення. Комплексна класифікація монофункціональних міст. Особливості та закономірності формування систем міст у районах різних економіко-географічних типів.

Тема 5. Функціональне зонування міст.

Поняття урбанізованої системи. Властивості й принципи конструювання урбанізованих систем. Ознаки міста як системи. Підсистеми міста. Функціональна структура міст. Містоутворюючий потенціал міста. Основні містоутворюючі функції. Системна концепція дослідження міст Б. Беррі. Транспортна ієрархічна модель Й. Коля. Модель центральних місць В. Кристаллера. Секторальна структура міських систем У. Ізарда.

Правило Ципфа «ранг-розмір». Закон К. Кларка. Гравітаційні моделі розвитку міст. Динамічні моделі розвитку міст. Територіальна структура великих міських утворень/столичних регіонів. Загальні основи планувальної організації міста. Міське планування. Інерційність основних елементів плану міста. Основні принципи проектування міста. План міста. Композиційні вимоги до плану міста: система громадських центрів, транспортних магістралей, зелених насаджень. Типи планування. Силует міста. Аналіз зорового сприйняття силуету міста і його головних природних та архітектурних доміант. Структура і будівельне зонування міста. Функціональні зони міської забудови (промислові, транспортно-складські, селітебні, громадські, рекреаційні тощо) та їх сумісність. Промисловість у місті. Принципи взаємного розміщення промислових і житлових районів у плані міста. Селітебні території міста. Поверховість забудови. Щільність житлового фонду і щільність розселення. Методи розрахунків обсягів житлового будівництва. Організація житлових районів і мікрорайонів. Ступінчаста система культурно-побутового обслуговування. Транспортні основи міського плану. Мікрогеографія центрів трудового і культурно-побутового тяжіння. Розрахунок пасажиропотоків. Провізна спроможність і швидкості різних видів міського транспорту. Вибір оптимальних видів міського транспорту в проектах планування. Класифікація вулиць і магістралей. Інженерні системи міста. Вулиці та магістралі. Водопостачання. Каналізація. Електропостачання, теплопостачання, газопостачання. Перетворення і збагачення природного середовища: інженерна підготовка території, обводнення, озеленення. Проблеми планування зростаючих міст. Геоурбаністика і підземна урбаністика.

МОДУЛЬ 2. УРБАНІЗАЦІЯ ЯК ГЛОБАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ УРБАНІЗАЦІЇ

Тема 6. Феномен урбанізації.

Індустріалізація і зростання міст. Феномен урбанізації. Характерні ознаки сучасної урбанізації. Рівні й етапи розвитку урбанізації. Поняття урбанізації території як показник рівня урбанізації. Тенденції урбанізації. Стадії урбанізації за Д. Джиббсом, їх взаємозв'язок з еволюцією суспільства. Шляхи, стадії, фази урбанізації. Регіональні особливості сучасної стадії урбанізації. Особливості просторової еволюції урбанізації. Процеси субурбанізації, гіперурбанізації, рурбанізації, джентрифікації, контрурбанізації, маятникових міграцій. Розширення територій міської забудови. Формування агломерацій та мега(ло)полісів. Руралізація міст. Визначальні риси міського способу життя. Глобальність урбанізаційних процесів. Показники урбанізації та урбанізованості території. Поняття урбанізованого розселення. Географічна панорама міст світу.

Тема 7. Тенденції світової урбанізації.

Особливості світових урбанізаційних процесів на сучасному етапі розвитку суспільства. Кількісні зміни міського і сільського населення у світовому розрізі та за регіонами. Тенденції і масштаби урбанізаційних процесів у розвинених країнах і країнах, що розвиваються. Формування агломераційних і надагломераційних утворень (мегалополісів). Перспективи урбанізації. Новітні тенденції урбанізації в ХХ ст. Збалансована міська система. Технополіси як образ і тенденція розвитку міст. Глобалізація і постіндустріальна економіка як передумови виникнення глобальних міст. Глобальне місто – сучасний центр розвитку міської цивілізації. Теорії глобальних (світових) міст П. Геддеса, П. Холла, Г. Ріда, Дж. Фрідмана, С. Сассен. Дослідження групи GaWC П. Тейлора. Сучасна географія глобальних міст. Концепція олігополісу Д. Гімено. Хвильова динаміка світових міст. Глобальні міста в системі фінансових центрів світу. Вплив глобалізаційних процесів на внутрішній стан міста. Формування «міст майбутнього» (green-city, smart-city, creative-city тощо). Ідея міста-саду, її доля. Міста-музеї. Нові міста. Стратегічний план розвитку Атланти,

США. Стратегічний план «Регіон, придатний для життя» Ванкуверу, Канада. Розвиток агломерації Бальбао, Іспанія. Розвиток метрополії Стокгольм, Швеція.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. МІСЬКІ СИСТЕМИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХНЬОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

Тема 8. Територіальні системи міст.

Міста і територіальна організація продуктивних сил. Системний підхід до аналізу місця міст у територіальній організації продуктивних сил. Основи класичної каркасної концепції в регіональній економіці. Поняття центрального міста, його різні аспекти, географічна інтерпретація в конкретних умовах. Особливості та закономірності формування систем міст у районах різних економіко-географічних типів. Опорний каркас розселення Г. М. Лаппо. Визначення, елементи, властивості, стадії формування опорного каркаса розселення. Територіальні системи міст (урбанізовані системи, міські системи), їх моделі. Просторовий і функціональний феномен міської агломерації. Міські агломерації, фактори їх утворення і методи виділення. Просторова структура і шляхи формування агломерацій. «Міста-супутники». Властивості агломерацій. Етапи розвитку великих міських агломерацій. Критерії виділення меж агломерацій. Управління агломераціями. Переваги і недоліки агломерацій. Проблеми агломерацій. Найбільші агломерації світу. Урбанізований район, зона. Конурбація. Мегалополіси, фактори їх формування і роль в розвитку суспільства. Особливості процесу мегалополізації. Найбільші мегалополіси світу. Мегалополіс Північно-Східного узбережжя США (Бостон – Вашингтон). Мегалополіси Чикаго – Піттсбург, Сан-Франциско – Лос-Анджелес. Міста Західної і Центральної Європи. Англійський мегалополіс (Лондон – Ліверпуль). «Дельта-поліси».

Тема 9. Сучасні проблеми великих міст.

Суперечливість процесів розвитку міста. Типізація проблем великих міст. Конфлікти в політичній, економічній, соціальній сферах, а також у сфері взаємовідносин між людиною та природою. Екологічні проблеми міст. Природне середовище в місті. Екологічна ситуація в містах України. Культурно-історичне середовище міста. Збереження історичної спадщини в великих містах. Охорона історичного середовища в малих містах. Демографічні проблеми міст. «Демографічні портрети» міст. Економічні проблеми міст. Використання міської території і проблеми територіального зростання міста. Найпроблемніші міста світу й України. Рейтинги міст за різними версіями щодо основних проблем. Шляхи розв'язання міських проблем. Проблеми малих міст України і можливі напрямки їхнього розвитку.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕОУРБАНІСТИКИ												
Змістовий модуль 1. Місто як форма розселення.												
Тема 1. Геоурбаністика як наука.	10	2	2	–	–	6	10	–	–	–	–	10
Тема 2. Місто як інтегральний об'єкт	12	2	2	–	–	8	14	2	–	–	–	12

дослідження.												
Тема 3. Еволюція міст світу	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Разом – за ЗМ 1	34	6	6	-	-	22	34	2	-	-	-	32
Змістовий модуль 2. Місто як система.												
Тема 4. Класифікація міст. Просторові форми розселення.	16	2	4	-	-	10	16	-	-	-	-	16
Тема 5. Функціональне зонування міст.	16	2	2	-	-	12	14	-	2	-	-	12
Разом – за ЗМ 2	32	4	6	-	-	22	30	-	2	-	-	28
Разом за модуль 1	66	10	12	-	-	44	64	2	2	-	-	60
МОДУЛЬ 2. УРБАНІЗАЦІЯ ЯК ГЛОБАЛЬНИЙ ПРОЦЕС												
Змістовий модуль 3. Закономірності розвитку урбанізації												
Тема 6. Феномен урбанізації.	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14
Тема 7. Тенденції світової урбанізації.	14	2	2	-	-	10	16	2	2	-	-	12
Разом – за ЗМ 3	28	4	4	-	-	20	30	2	2	-	-	26
Змістовий модуль 4. Проблеми міст												
Тема 8. Територіальні системи міст.	12	2	2	-	-	8	14	-	-	-	-	14
Тема 9. Сучасні проблеми великих міст.	14	2	4	-	-	8	12	-	2	-	-	10
Разом – за змістовим модулем 4	26	4	6	-	-	16	26	-	2	-	-	24
Разом за модуль 2	54	8	10	-	-	36	56	2	4	-	-	50
Усього годин	120	18	22	-	-	80	120	4	6	-	-	110

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Історичні етапи розвитку міст	2
2.	Характеристика економіко-географічного положення міст	2
3.	Глобальні міста	2
4.	Просторова структура міста	2

5.	Генеральний план міста	2
6.	Функціональне зонування міста (на прикладі м. Рівне)	2
7.	Урбанізація як глобальний соціально-економічний процес	2
8.	Урбаністичні тенденції в Україні і світі	2
9.	Місто в територіальній організації господарства	2
10.	Сучасні проблеми розвитку міст	2
11.	Комплексний аналіз мікрорайону міста	2
Разом		22 год.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	2	3	
1.	Характеристики міст за різним авторами та підходами (Методи оцінювання: заповнення таблиці).	8	10
2.	Геоурбаністичні дослідження в Україні. (Методи оцінювання: реферат).	8	10
3.	Основні історичні етапи розвитку міст (Методи оцінювання: складання таблиці).	8	10
4.	Будівельне зонування міста (Методи оцінювання: реферат).	8	12
5.	Транспортні основи міського плану (Методи оцінювання: реферат).	8	12
6.	Принципи взаємного розміщення промислових і житлових районів у плані міста. (Методи оцінювання: реферат).	8	12
7.	Процеси субурбанізації, гіперурбанізації, рурбанізації, джентрифікації, контрурбанізації, маятникових міграцій. (Методи оцінювання: порівняльний аналіз).	8	12
8.	Глобалізація і постіндустріальна економіка як передумови виникнення глобальних міст. (Методи оцінювання: реферат).	8	12
9.	Особливості процесу мегалополізації. Найбільші мегалополіси світу. (Методи оцінювання: презентація).	8	10
10.	Використання міської території і проблеми територіального зростання міста. (Методи оцінювання: реферат).	8	10
Разом		80* год	110 год

Примітка: 80*/110 – денна форма/ заочна форма навчання

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ.

Не передбачено програмою.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни «Геоурбаністика» використовують наступні методи

навчання:

- МН1 – словесний метод (лекція, співбесіда, дискусія тощо);
- МН2 – практичний метод (практичні заняття);
- МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп’ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- МН6 – самостійна робота (розв’язання завдань).
- МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань з дисципліни викладач здійснює за рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюють за 100-бальною шкалою.

а) поточний контроль знань:

- оцінювання усних відповідей на занятті;
- оцінювання контрольних робіт;
- оцінювання завдань для самостійної роботи;
- тестовий контроль.

б) підсумковий контроль знань:

- оцінювання усних відповідей на заліку.
- МО2 – усне або письмове опитування;
МО4 – тестування;
МО5 – командні проекти;
МО6 – реферати, есе;
МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
МО9 – захист практичних робіт;
МО10 – залік.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента під час оцінювання результатів поточного та підсумкового контролів є такі:

- виконання усіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина засвоєння та характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних та інших інформаційних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, в їхньому взаємозв’язку та розвитку;
- характер відповідей на запропоновані питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність, повнота тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення для вирішення практичних завдань.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		

64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Контроль за процесом засвоєння студентами курсу та якістю знань здійснюватиметься у ході поточного та підсумкового контролю. Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою. Поточний контроль передбачає:

– перевірку знань студентів у ході практичних занять (усні відповіді, виконання презентацій, виконання навчально-дослідних завдань, проєктів, перевірка письмових завдань самостійної підготовки);

– представлення проєкту, за темою передбаченими змістовими модулями.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за п'ятибальною шкалою: 3 бали – «задовільно», 4 – «добре», 5 – «відмінно».

Виконання індивідуального проєкту з вивчення курсу оцінюються за 10 бальною шкалою.

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Модуль 1					Модуль 2				100
ЗМ1			ЗМ2		ЗМ3		ЗМ4		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
8	8	8	12	8	8	8	8	12	
Модульний контроль 10					Модульний контроль 10				

T1, T2, ..., T9 — теми змістових модулів.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- навчально-методичні матеріали з курсу;
- методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи студентів.

13. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Історія географічного дослідження міст.
2. Об'єкт, предмет, мета і завдання дисципліни.
3. Місце геоурбаністики в системі наук, її зміст, визначення.
4. Історичні етапи розвитку географії міст і геоурбаністики.
5. Українська школа геоурбаністики.
6. Поняття «місто» та основні проблеми його визначення.
7. Місто як інтегральний об'єкт дослідження в суспільній географії.
8. Критерії виділення міст.
9. Базові характеристики, ознаки й фактори формування міст.
10. Основні історичні етапи розвитку міст.
11. Міста і географічний поділ праці.

12. Міста Стародавнього світу.
13. Середньовічні міста Європи, Америки, Азії.
14. Міста утопістів.
15. Давньоруське місто.
16. Середньовічні міста Русі (до початку XX ст.).
17. Містобудівні ідеї XX ст. на Заході.
18. Особливості та характерні риси розвитку міст і містобудування в Україні в XX ст.
19. Типологія і класифікація міст.
20. Поняття урбанізованої системи.
21. Функціональна структура міст.
22. Основні містоутворюючі функції.
23. Динамічні моделі розвитку міст.
24. Міське планування.
25. План міста.
26. Функціональні зони міської забудови (промислові, транспортно-складські, селітебні, громадські, рекреаційні тощо) та їх сумісність.
27. Організація житлових районів і мікрорайонів.
28. Проблеми планування зростаючих міст.
29. Геоурбаністика і підземна урбаністика.
30. Індустріалізація і зростання міст.
31. Характерні ознаки сучасної урбанізації.
32. Тенденції урбанізації.
33. Регіональні особливості сучасної стадії урбанізації.
34. Розширення територій міської забудови.
35. Формування агломерацій та мегаполісів.
36. Визначальні риси міського способу життя.
37. Глобальність урбанізаційних процесів.
38. Особливості світових урбанізаційних процесів на сучасному етапі розвитку суспільства.
39. Перспективи урбанізації.
40. Формування «міст майбутнього».
41. Найбільші агломерації світу.
42. Найбільші мегалополіси світу.
43. Екологічні проблеми міст.
44. Природне середовище в місті.
45. Екологічна ситуація в містах України.
46. Культурно-історичне середовище міста.
47. Збереження історичної спадщини в великих містах.
48. Охорона історичного середовища в малих містах.
49. Демографічні проблеми міст.
50. Економічні проблеми міст.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Берданова О. В. Планування соціально-економічного розвитку міста : монографія / О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк [та ін.]; за ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К., 2011. – 160 с.
2. Гладкий О. В. Географія міст. Геоурбаністика : підручник / О. Гладкий, С. Іщук; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Паливода А. В., 2014. – 299 с.
3. Дронова О. Л. Геоурбаністика : навч. посібник / О. Л. Дронова. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. – 419 с.

4. Перцик Е. Н. Города мира. География мировой урбанизации : учеб. пособие / Е. Н. Перцик. – М. : «Международные отношения», 1999. – 384 с.
5. Пивоваров Ю. Л. Основы геоурбанистики : урбанизация и городские агломерации : учеб пособие / Ю. Л. Пивоваров. – М. : Гуманитар. изд. центр «Владос», 1999. – 231 с.
6. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : колективна монографія / За ред. К. Мезенцева, О. Олійника, Н. Мезенцевої. – К. : Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с.
7. Функции городов и их влияние на пространство : монография [Электронный ресурс] / Под ред. Л. Г. Руденко. – К. : Феникс, 2015. – 292 с. – Режим доступа : <http://gisgeo.org/assets/files/City-functions.pdf>

Допоміжна

1. Бойко-Бойчук О. В. Стратегії розвитку міст України / О. В. Бойко-Бойчук. – К., 2002. – 156 с.
2. Гладкий О. В. Наукові основи суспільно-географічних досліджень промислових агломерацій : монографія / О. В. Гладкий; за ред. С. І. Іщука. – К., 2008. – 360 с.
3. Денисенко О. О. Процеси метрополізації : світогосподарський аспект / О. О. Денисенко. – К., 2012. – 193 с.
4. Доценко А. І. Територіальна організація розселення (теорія та практика) / А. І. Доценко. – К., 2010. – 536 с.
5. Європейська Хартія міст II (Маніфест нової урбаністики) (Страсбург, 2008). [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf>.
6. Изменения городского пространства в Украине / Л. Г. Руденко, Е. Л. Дронова, А. М. Кирюхин [та ін.]; под ред. Л. Г. Руденко. – К. : Реферат, 2013. – 160 с.
7. Івченко А. Міста України : довідник / А. Івченко. – К. : Картографія, 1999. – 141 с.
8. Куйбіда В. С. Територіальне планування в Україні: європейські засади та національний досвід / В. С. Куйбіда, Ю. М. Білоконь. – К., 2009. – 108 с.
9. Лейпцизька хартія про сталий розвиток Європейських міст (2007) [Електронний ресурс] / Режим доступу : https://2.auc.org.ua/sites/default/files/leypczka_hartiya.pdf.
10. Метрополізаційні процеси в регіоні: концептуальні підходи та прикладні аспекти просторового аналізу : науково-аналітична доповідь [Електронний ресурс] / НАН України. Інститут регіональних досліджень; наук. ред. М. І. Мельник. – Львів, 2014. – 65 с. – Режим доступу : http://ird.gov.ua/vid_3/vid3_2014_m1_Metro.pdf
11. Наукові засади розробки стратегії сталого розвитку України : монографія / ІПРЕЕД НАН України, ІГ НАН України, ІППЕ НАН України. – Одеса, 2012. – 714 с.
12. Салій І. М. Урбанізація в Україні: соціальні та управлінські аспекти / І. М. Салій. – К. : Наук. думка, 2005. – 301 с.
13. Соснова Н. С. Трансформація міського середовища як відображення економічних і суспільних процесів у найбільших містах України / Н. С. Соснова // Досвід та перспективи розвитку міст України та інших країн. Проблеми розвитку найкрупніших міст України : збірник наукових праць / Відп. ред. Ю. М. Палеха. – Вип. 20. – К. : Ін-т «ДПРОМІСТО», 2011. – С. 98-106
14. Територіальний розвиток в Україні: розвиток агломерацій та субрегіонів : посібник / Проект USAID «Локальні інвестиції та національна конкурентоспроможність» (USAID ЛІНК) – Київ, 2012. – 183 с.
15. Ткач Д. В. Розвиток української геоурбанистики. Історія української географії / Д. В. Ткач, Т. Б. Заставецький // Всеукр. наук.-теор. часопис. – Тернопіль, 2002. – Вип. 6. – С. 82-87.
16. Топчієв О. Г. Планування території : навчальний посібник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова. – Херсон : Грінь Д. С, 2014. – 268 с.
17. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики : навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса, 2005. – 632 с.

18. Шаблій О. І. Соціальна та економічна географія України / О. І. Шаблій. – Львів, 2000. – 304 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ (ІНТЕРНЕТ) РЕСУРСИ

Бібліотеки:

1. РДГУ: абонент №1 – м. Рівне, вул. Пластова, 31.
2. Абонент №2 – м. Рівне, вул. Толстого, 3.
3. Абонент №3 – м. Рівне, вул. Пластова, 41.
4. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека– м. Рівне, майдан Короленка, 6, тел.22-10-63.

Ресурси мережі Інтернет:

1. Асоціації міст України [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Асоціації міст України. – Режим доступу : <http://auc.org.ua/bill>.
2. Державний служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Global300. The New Commercial Geography of Cities [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.jll.com/Research/JLL_Global300.pdf
4. Global cities of the future [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.mckinsey.com/tools/Wrappers/Wrapper.aspx?sid=%7BC84CB74F-A3B1-47B1-8265-6252F6D85B68%7D&pid=%7B4F5BEDB1-6C1F-4243-A052-83ADBA8E82DF%7D>
5. Globalization and World Cities : Research Network [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lboro.ac.uk/gawc/index.html>
6. New Urbanism [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.newurbanism.org/>
7. The Age of Megacities [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://storymaps.esri.com/stories/2014/growth-of-cities/>
8. The Charter of the New Urbanism [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.cnu.org/who-we-are/charter-new-urbanism>

Робоча програма навчальної дисципліни «*Геоурбаністика*».

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____ проф. Лико Д.В.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ доц. Сяська І.О.

Робоча програма навчальної дисципліни «*Геоурбаністика*».

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____ проф. Лико Д.В.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ доц. Сяська І.О.